

**ПОЛІТИКА МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ ЩОДО
ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ З КРИМУ**
(на прикладі Золочівської РДА Львівської області)

Більшість українців сьогодні усвідомлюють, що боротьба за незалежну і суверенну державу Україна триває. Відкритим етапом цієї війни став початок 2014 р., а саме 20 лютого 2014 р., коли почалась анексія Автономної Республіки Крим у складі незалежної України з боку Російської Федерації. Крим сприйняв російське вторгнення по-різному: сепаратисти всіляко сприяли московському вторгненню, військові частини практично «голими» руками стримували російське блокування частин і військових баз; кримські татари та україномовне населення півострова з вірою вичікували: Україна не віддасть Крим.

16 березня 2014 р. за рішенням Кримського парламенту за московським сценарієм був проведений референдум щодо статусу Криму (всупереч українському законодавству про те, що тільки Всеукраїнський референдум передбачає питання щодо зміни кордонів України). Попри указ виконувача обов'язків Президента України О. Турчинова, про призупинення рішення кримського парламенту, а також попри рішення Конституційного Суду України, що визнав оголошення референдуму таким, що не відповідає Конституції України, а також позицією Ради безпеки ООН – референдум було проведено

В умовах бойкотування референдуму кримськотатарським народом, присутності великої кількості озброєних російських військовослужбовців, а також фальсифікації референдуму, АРК буцімто зібрав понад 1,2 млн. заповнених бюлетенів, а це 83,10 % загальної кількості виборців, з яких нібито 96,77% засвідчили вибір «за возз'єднання Криму на правах суб'єкта Російської Федерації»[8].

А що ж 12,90% виборців? Вони або змирилися, або ж не змогли прийняти російську агресію і практично в одну мить стали внутрішніми переселенцями в межах держави Україна, громадянами якої були, є і будуть.

Саме про цих кримчан – патріотів написана дана робота.

Актуальність даної роботи зумовлена потребою показати роль держави України, органів місцевого самоврядування у допомозі переселенцям - кримчанам облаштуватися в місцях переселення, зокрема на прикладі Золочівського району Львівської обл. Досвід Золочівської РДА та органів місцевого самоврядування показує, що ці проблеми можна успішно вирішувати на місцях. Тема, яку ми досліджували, дуже не проста, так, як пов'язана з людським фактором – живими людьми з їх психологічним станом, але дуже важливим є те, що вимушені переселенці з Криму (їх близько 22 тис. осіб в Україні), переконані в тому, що їх дім, їх Крим – це Україна.

Об'єктом дослідження є внутрішній міграційний рух з анексованого Криму.

Предметом дослідження: – переселенці з півострова, які знайшли прихисток на Золочівщині.

Мета: дослідити законодавчу базу та соціально - економічні умови кримчан, які переселились у м. Золочів Львівської області, їхню адаптацію до нових умов життя.

Після анексії Криму і подій на Донбасі (2014 р.) ходовим став термін

«внутрішньо переселені особи». Законодавчо – правовою базою щодо внутрішніх переселенців є ряд нормативно – правових актів, прийнятих як центральними, так і місцевими органами влади, а саме:

1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішніх переміщених осіб», прийнятий ВРУ 20.10.2014р. №1706 – VIII [1].

2) Постанова Кабінету Міністрів від 01.10.2014р. «Про реєстрацію переселенців»[3].

3) Постанова Кабінету Міністрів від 01.10.2014р. №509 «Про облік внутрішніх переселених осіб» [2].

4) Розпорядження голови Золочівської РДА від 27.06.2015р. «Про затвердження плану заходів в Золочівському районі щодо інтеграції біженців та осіб, які потребують додаткового захисту в українське суспільство на період до 2020р.»

Вважаємо доцільним показати план заходів Золочівської райдержадміністрації щодо переселенців у Золочівському районі (від 27.06.2015 р.), який виправдав себе і показав можливість його виконання в цілому по державі.

1.1 Формування толерантного ставлення до біженців та осіб, які потребують додаткового захисту.

1.2 Створення пунктів тимчасового розміщення біженців у місцях їх найбільшої концентрації.

1.3 Запобігання будь-яким проявам ксенофобії, екстремізму, расизму, нетерпимості до представників інших етносів.

1.4 Функціонування курсів з вивчення української мови, історії, культури, державного устрою України, законодавства з питань праці, освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення для біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, згідно із затвердженими програмами.

2. Було опрацьовано питання щодо:

2.1 Сприяння добровільному розселенню та працевлаштуванню біженців та осіб, які потребують додаткового захисту в сільській місцевості.

2.2 Забезпечення житлом біженців та осіб, які потребують додаткового захисту.

2.3 Визначення додаткових шляхів забезпечення потреб міграційної служби у Золочівському районі в послугах перекладачів.

2.4 Проведення для одиноких матерів та одиноких вагітних жінок із числа біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, консультацій щодо надання медичної та юридичної допомоги, особливостей їх соціальної реабілітації.

2.5 Оздоровлення дітей-біженців і дітей, яких визнано особами, які потребують додаткового захисту, зокрема тих, що розлучені із сім'єю, в санаторно-курортних дитячих закладах і таборах відпочинку.

3. Утворити в установленому порядку пункти тимчасового розміщення дітей-біженців і дітей, яких визнано особами, які потребують додаткового захисту, та дітей, розлучених із сім'єю, які подали заяву про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

4. Провести:

4.1 Консультації щодо розроблення програм надання доступного житла біженцям та особам, які потребують додаткового захисту.

4.2 Аналіз законодавства у сфері притулку, захисту біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, з метою врегулювання питання щодо перебування на території України дітей-біженців і дітей, яких визнано особами, які потребують додаткового захисту, та дітей, розлучених із сім'єю, які подали заяву про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

4.3 Аналіз рівня підготовки дітей-біженців з урахуванням вимог, визначених законодавством щодо дошкільної підготовки дітей.

4.4 Просвітницьку роботу з працевлаштування біженців та осіб, які потребують додаткового захисту.

5. Врегулювати питання щодо забезпечення доступності медичної допомоги та медичного обстеження для біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, та у разі потреби внести зміни до нормативно-правових актів.

6. Здійснювати заходи щодо:

6.1 Підвищення рівня правової культури біженців та осіб, які потребують додаткового захисту.

6.2 Забезпечення сприятливих умов для творчого, інтелектуального і духовного розвитку, естетичного виховання дітей-біженців і дітей, яких визнано особами, які потребують додаткового захисту; виховання у них поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей українського народу.

6.3 Створення належних та ефективних умов інтеграції в українське суспільство біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, розкриття їхнього потенціалу, можливості повноцінної реалізації на користь країни та самостійного забезпечення свого проживання в Україні.

7. Забезпечити розміщення в електронних і друкованих засобах масової інформації відповідних матеріалів з метою формування толерантного ставлення до біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, підвищення рівня поінформованості суспільства[4]. Більшість переселенців проживають у Золочеві, є працевлаштовані.

Для отримання соціальної допомоги необхідно зареєструватись в районному Управлінні соціального захисту населення [5].

Начальник Управління соціального захисту населення Золочівської РДА Ігор Уличний зробив наголос на проблеми, з якими зустрічаються внутрішні переселенці з Криму в Золочеві і районі:

Перша проблема – житло. Питання житла, залишеного і закритого на ключ у кримських містах, дуже болюче. Виїздили люди з рідних осель, залишаючи все: євроремонти, меблі, гарне планування і близькість до центру, моря, а, натомість – невідомість. В Золочеві більшість з них орендує житло.

Друга проблема – адаптація З дітьми цієї проблеми не було, а дорослі, поки не знайшли роботи, перебували у стані депресії.

Третя – проблема –працевлаштування. В основному вона вирішена.

В цілому аналіз показує те, що Золочівська районна державна адміністрація зробила все можливе для того, щоб переселенці з Криму мали хороші умови для життя. Опрацювавши нормативно – правову базу щодо внутрішньо переселених осіб, діяльність Золочівської РДА та управління соціального захисту населення Золочівського р-ну, можна зробити висновок: - Україна робить все можливе для сприяння переселенцям з Криму, для їх адаптації в нових місцях проживання. А діяльність Золочівської РДА може служити прикладом цього.

Література

1. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 1, ст.1)

2. Постанова Кабінету міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб.» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/509-2014-%D0%BF>

3. Порядок оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи {Назва Порядку із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 264 від 15.04.2015, № 636 від 26.08.2015} [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/509-2014-%D0%BF>

4. Розпорядження Золочівської районної державної адміністрації Львівської області № 215 від 27.06.2014 р.

5. Розпорядження голови районної державної адміністрації від 27 червня 2014 року № 215 «План заходів Золочівського району щодо інтеграції біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, в українське суспільство на період до 2020 року».

6. Роковини путінського аншлюсу Криму: Як це було. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://espresso.tv/article/2015/03/16/rokovyny_putinskoho_anshlyusu_krymu_yak_ce_bulo

7. Як медаль «За повернення Криму» перекреслила усю брехню Кремля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expres.ua/digest/2014/04/23/105383-medal-povernennya-krymu-perekreslyla-usyu-brehnyu-kremlya>

8. Маріонеткова Рада Криму призначила референдум про входження в РФ на 16 березня // Українська правда, 03.03.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pravda.com.ua/news/2014/03/16/7018938/

9. Томахів В.Я. Демолітизація державної служби в Україні в контексті європейського досвіду / В. Я. Томахів // Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації : монографія / Т. В. Гончарук, Н. В. Гнаевич, М. І. Гурик [та ін.] ; кер. авт. кол. О. М. Рудакевич. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – С. 221-242.

10. Шумка М. Морально-етичні виміри діяльності державного управління / Михайлина Шумка // Україна і світ у третьому тисячолітті: політичні, економічні, правові та культурні виміри: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Одеса: Південноукраїнський педагогічний університет ім. К.Д.Ушинського. – 2015. – Ч.11. – 180с. – С. 172-175